

به نام خدا

پردیس دانشکده‌های فنی

دانشگاه تهران

دانشکده‌گان فنی

دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

دانشگاه تهران

درس استنباط آماری

تمرین چهارم

محمد ناصری

۸۱۰۱۰۰۴۸۶

خرداد ماه ۱۴۰۱

سوال اول

الف) عبارت نادرست است. خطا توسط رابطه $\frac{SSE}{DF}$ بدست می‌آید که اگر مقدار SSE را ثابت و پایدار در نظر بگیریم، میزان خطا به درجه آزادی وابستگی دارد. از طرفی برای درجه آزادی داریم که $DF = |Sample| - |Parameters|$ (که $|X|$ نشان دهنده اندازه است). پس با این حساب هرچه اندازه نمونه بزرگتر شود مقدار df نیز بزرگتر خواهد شد و به همین روال مقدار خطا کوچکتر خواهد شد.

ب) عبارت درست است. در تحلیل رگرسیون، تفاوت بین مقدار مشاهده شده متغیر وابسته و مقدار پیش بینی شده $(y - \hat{y})$ residuals نامیده می‌شود. هم مجموع و هم میانگین residuals ها برابر با صفر است.

ج) عبارت نادرست است. عمل استانداردسازی ویژگی‌ها باعث میشود تا ویژگی‌ها دارای میانگین برابر صفر بشوند. از طرفی استانداردسازی برای رگرسیون لاجستیک مورد نیاز نیست و از این تکنیک برای کمک به الگوریتم‌های بهینه سازی استفاده میشود.

د) عبارت درست است. اگر ضریب همبستگی دو متغیر صفر باشد، هیچ رابطه خطی بین متغیرها وجود ندارد. با این حال، این فقط برای یک رابطه خطی است. این امکان وجود دارد که متغیرها رابطه منحنی قوی داشته باشند.

ه) عبارت نادرست است. با افزایش مقدار آلفا در واقع مقدار جریمه در حال افزایش است و در نتیجه ضرایب نیز کاهش پیدا میکنند تا جایی که به صفر نزدیک میشوند اما به دلیل اینکه ما در مخرج عبارت lambda را داریم هیچ موقع عبارت صفر مطلق نخواهد شد.

و) عبارت نادرست است. ضریب R^2 و r نشاندهنده قدرت ارتباط خطی میباشد. ولی همانند قسمت «د». اگر ضریب همبستگی دو متغیر صفر باشد، هیچ رابطه خطی بین متغیرها وجود ندارد. با این حال، این فقط برای یک رابطه خطی است. این امکان وجود دارد که متغیرها رابطه منحنی قوی داشته باشند.

ز) عبارت نادرست است. در حالیکه مقدار R^2 مثبت است این امکان وجود دارد که مقدار R منفی باشد.

ح) عبارت درست است. همانطور که در قسمت‌های قبل توضیح داده شد داریم $Redisual = y - \hat{y}$ و در نمودار نیز این مقدار برابر فاصله نقطه تا خط میباشد.

سوال دوم

	estimate	Std.error	T_value	Pr(> t)
Intercept	4.010	0.025	157.21	0
adornment	0.1325	0.032	4.14	0

الف) طبق تعریف میدانیم که در هر حالتی، خط رگرسیون همیشه از میانگین های X و Y می گذرد. این بدان معنی است که، صرف نظر از مقدار شیب، زمانی که X در میانگین خود است، Y نیز همینطور است. فلذا داریم که خط رگرسیون از دو نقطه زیر عبور میکند:

$$\begin{bmatrix} 0 \\ 4.010 \end{bmatrix}, \begin{bmatrix} -0.0883 \\ 3.9983 \end{bmatrix}$$

فلذا برای مقدار شیب خواهیم داشت:

$$Slope = \frac{y_2 - y_1}{x_2 - x_1} = \frac{3.9983 - 4.010}{-0.0881 - 0} = 0.1325$$

با توجه به مقدار بالا برای t_value خواهیم داشت:

$$t_{value} = \frac{(m - m_0)}{SE} = \frac{0.1325}{0.032} = 4.14$$

ب) برای تست پیش رو داریم که:

$$H_0: m = 0$$

$$H_a: m > 0$$

همانطور که از مقدار $Pr(>|t|)$ قابل مشاهده است فرض صفر رد شده و میان دو متغیر تست ارتباط مثبت کوچکی وجود خواهد داشت.

فلذا t_value بدست آمده با مقدار threshold که برابر ۱.۹۶ است مقایسه میکنیم و فرض صفر رد شده و شیب مثبت داریم

ج) برای بازه اطمینان داریم:

$$CI = b_1 \pm t_{df} \cdot SE = b_1 \pm t_{n-2} SE$$

تابع qt در R یک احتمال و درجات آزادی را به عنوان آرگومان می پذیرد. مقدار برگشتی فراخوانی تابع، امتیاز t مورد نیاز برای درجات آزادی مشخص شده است تا احتمال مشخص شده، مساحت زیر آن منحنی Student t و در سمت چپ امتیاز t باشد. از این تابع برای بدست آوردن مقدار t استفاده میکنیم:

$$Qt(0.025, df=461)$$

حال داریم:

$$0.1325 \pm (-1.91 * 0.032) = (0.07138, 0.1936)$$

با توجه به مقادیر بدست آمده میتوانیم بگوییم که ما با مرز ۹۵ درصد اطمینان داریم که با افزایش هر واحد در میزان adornment معلم میزان ارزیابی رضایتمندی بطور متوسط بین 0.07138 تا 0.193 افزایش پیدا کند. اگر بخواهیم تنها بر اساس بازه ی اطمینان بدست آمده در مورد نتایج صحبت کنیم میتوان نتیجه گرفت که فرضیه 0 رد میشود چون slope=0 در این بازه قرار ندارد. بنابراین میتوانیم بگوییم که میزان شیب یک مقدار مثبت غیر صفر است.

سوال سوم

	estimate	std.error	t-value	pr(> t)
(intercept)	-80.41	14.35	-5.60	0.0
smoke	0.44	0.03	15.26	0.0
exercise hours	-3.33	1.13	-2.95	0.0033
age	-0.01	0.09	-0.10	0.9170
height	1.15	0.21	5.63	0.0
weight	0.05	0.03	1.99	0.0471
water consumption	-8.40	0.95	-8.81	0.0

الف) برای بدست آوردن معادله خط رگرسیون داریم :

$$\eta = -80.41 + 0.44\beta_1 - 3.33\beta_2 - 0.01\beta_3 + 1.15\beta_4 + 0.05\beta_5 - 8.4\beta_6$$

ب) با توجه به مقادیر جدول باید انتظار داشته باشیم با افزایش میزان سیگار کشیدن به ازای هر واحد فشار خون افراد به میزان ۰.۴۴ افزایش داشته باشد آن در صورتیست که در مقابل انتظار داریم با افزایش میزان مصرف آب به ازای هر واحد فشار خون به مقدار ۸.۴ کاهش داشته باشد. همانطور که واضح است تاثیر مصرف آب بر فشار خون بیشتر است.

ج) R^2 (R-squared) یک اندازه گیری آماری است که نشان دهنده نسبت واریانس برای یک متغیر وابسته است که توسط یک متغیر مستقل یا متغیرهایی در یک مدل رگرسیونی تعریف شده است.

$$R^2 = 1 - \frac{\text{Unexplained Variation}}{\text{Total Variation}} = 1 - \frac{RSS}{TSS} = 1 - \left(\frac{249.28}{332.57} \right) = 0.2504$$

R-Squared فقط همانطور که در یک مدل رگرسیون خطی ساده با یک متغیر توضیحی در نظر گرفته شده است کار می کند. با یک رگرسیون چندگانه متشکل از چندین متغیر مستقل، R-Squared باید تنظیم شود.

Adjusted R-squared قدرت توصیفی مدل های رگرسیون را که شامل تعداد متنوعی از پیش بینی کننده ها هستند، مقایسه می کند. هر پیش بینی کننده ای که به یک مدل اضافه می شود، R-squared را افزایش می دهد و هرگز آن را کاهش نمی دهد. بنابراین، به نظر می رسد مدلی با عبارت های بیشتر، فقط به خاطر این واقعیت که عبارت های بیشتری دارد، تناسب بهتری دارد، در حالی که adjusted R squared، اضافه شدن متغیرها را جبران می کند و تنها در صورتی افزایش می یابد که عبارت جدید، مدل را بالاتر از آنچه که می توانست افزایش دهد، افزایش می یابد. با احتمال به دست می آید و زمانی کاهش می یابد که یک پیش بینی کننده مدل را کمتر از آنچه که به طور تصادفی پیش بینی می شود، افزایش دهد.

در شرایط بیش برآزش، برای R-squared مقدار نادرست به دست می آید، حتی زمانی که در مدل واقعاً توانایی پیش بینی کاهش یافته است. این مورد در مورد adjusted R-squared صدق نمی کند.

$$\text{Adjusted } R^2 = 1 - (1 - R^2) * \frac{N - 1}{N - p - 1} = 1 - \left(\frac{(1 - 0.02504)(1236 - 1)}{1236 - 6 - 1} \right) = 7.251$$

سوال چهارم

الف) برای فرض این سوال چون مقایسه سه دسته بندی را داریم میتوانیم بنویسیم:

$$H_0: \mu_1 = \mu_2 = \mu_3$$

H_a : at least one group mean has significant difference

ب)

df treatment: k-1

df error: n-k

df total: n-1

MS treatment: SST / df treatment

MS error: SSE / df error

F: MS treatment / MS error

	DF	SSE	MSE	F_Value	Pr(>f)
Class	2	1144	572	6.151	0.002326
Residuals	425	39518	92.983		
	427	41234	664.983		

ج) ؟

(الف)

Answer:

Standard Deviation	s = 14.628739
Variance	s ² = 214
Count	n = 8
Mean	\bar{x} = 34
Sum of Squares	SS = 1498

Solution

$$s = \sqrt{\frac{\sum_{i=1}^n (x_i - \bar{x})^2}{n - 1}}$$

$$s = \sqrt{\frac{SS}{n - 1}}$$

$$s = \sqrt{\frac{1498}{8 - 1}}$$

$$s = \sqrt{\frac{1498}{7}}$$

$$s = \sqrt{214}$$

$$s = 14.628739$$

(ب) روش بوت استرپ یک تکنیک آماری برای تخمین مقادیر در مورد یک جمعیت با میانگین‌گیری تخمین‌ها از چند نمونه داده کوچک است. نکته مهم این است که نمونه‌ها با ترسیم مشاهدات از نمونه داده‌های بزرگ یک به یک و برگرداندن آنها به نمونه داده‌ها پس از انتخاب ساخته می‌شوند. این اجازه می‌دهد تا یک مشاهدات معین در یک نمونه کوچک معین بیش از یک بار گنجانده شود. این رویکرد به نمونه‌گیری، نمونه برداری با جایگزینی نامیده می‌شود.

فرآیند ساخت یک نمونه را می توان به صورت زیر خلاصه کرد:

1. اندازه نمونه را انتخاب کنید.

2. در حالی که حجم نمونه کمتر از اندازه انتخاب شده است

a. به طور تصادفی یک مشاهده از مجموعه داده انتخاب کنید

b. آن را به نمونه اضافه کنید

روش بوت استرپ را می توان برای تخمین مقداری از جمعیت استفاده کرد. این کار با گرفتن نمونه های کوچک مکرر، محاسبه آمار و گرفتن میانگین آمار محاسبه شده انجام می شود. می توانیم این روش را به صورت زیر خلاصه کنیم:

1. تعدادی نمونه بوت استرپ را برای اجرا انتخاب کنید

2. اندازه نمونه را انتخاب کنید

3. برای هر نمونه بوت استرپ

a. یک نمونه با جایگزینی با اندازه انتخاب شده بکشید

b. آمار روی نمونه را محاسبه کنید

4. میانگین آمار نمونه محاسبه شده را محاسبه کنید.

ج) میتوان با توجه به تعریف مساله حدس زد که مقادیر توزیع نرمالی حول میانگین یعنی تقریباً ۳۰ خواهند داشت.

د) پارامتر مهم این آزمایش میانگین است که میتوان تخمین آنرا به حدود مقدار ۳۰ در نظر گرفت. همچنین واریانس را نیز میتوان مقدار تقریبی ۲۰ در نظر گرفت

ه) با فرض اینکه توزیع نرمال داریم مقدار $z^{(0.5/2)}$ را محاسبه میکنیم (۱.۹۵) و به صورت زیر بازه اطمینان محاسبه میشود:

$$Std\ Err = 4.85 \rightarrow 4.85 * 1.95 = 9.45$$

$$CI = \bar{X} \pm error\ margin = 34 \pm 9.45$$

توزیع نرمال حول میانگین ۳۴ و واریانس ۹.۴۵

سوال هشتم

الف) در آمار، مقایسه های چندگانه بدین معناست که بخواهیم مجموعه ای از استنتاج های آماری را به طور همزمان در نظر بگیریم یا زیرمجموعه ای از پارامترها را استنباط کنیم که بر اساس مقادیر مشاهده شده انتخاب شده اند. ما همیشه علاقه ای به مقایسه دو گروه در هر آزمایش نداریم. گاهی اوقات (در عمل، اغلب)، ممکن است مجبور شویم تعیین کنیم که آیا تفاوت هایی بین میانگین

های سه یا چند گروه وجود دارد یا خیر. رایج ترین روش تحلیلی مورد استفاده برای این گونه تعیین ها آنالیز واریانس (ANOVA) است. نتیجه ANOVA اطلاعات دقیقی در مورد تفاوت بین ترکیب های مختلف گروه ها ارائه نمی دهد و در صورت رد شدن فرض صفر که برابری میانگین هاست، تنها به ما میگوید که حداقل یکی از ۳ گروه تفاوت معناداری با دیگران دارد.

از تست های مقایسه چندگانه برای این گونه موارد استفاده میشود تا بفهمیم کدام یک از حالت های ممکن باعث رد شدن فرض صفر در مساله ما شده اند.

(ب)

Bonferroni method

روش بونفرونی یک روش نسبتاً محافظه کارانه برای مدیریت تخمین احتمال خطا در آزمایش های چندگانه است. این روش اساساً یک حد بالای قابل اثبات درستی را در مورد احتمال کلی خطای رد نادرست حداقل یک فرضیه در کل مجموعه فرضیه های در نظر گرفته ارائه می کند. تنظیم Bonferroni برای کنترل نرخ خطای Family-wise (FWER) استفاده می شود. در آمار، نرخ خطای خانوادگی، احتمال انجام یک یا چند کشف نادرست، یا خطای نوع اول در هنگام انجام آزمون فرض های متعدد است. با افزایش تعداد فرضیه های آزمایش شده، خطای نوع اول افزایش می یابد. بنابراین significance-level را به تعداد آزمون فرض ها تقسیم می کنیم. به این ترتیب، خطای نوع اول را می توان کاهش داد. به عبارت دیگر، هر چه تعداد فرضیه های مورد آزمایش بیشتر باشد، معیار دقیق تر و احتمال تولید خطاهای نوع اول کمتر می شود. در حالت کلی نامساوی بونفرونی به صورت زیر تعریف میشود:

$$P\left(\bigcap_{i=1}^g A_i\right) \geq 1 - \sum_{i=1}^g P[\bar{A}_i],$$

Benjamini-Hochberg

این روش برای کنترل نرخ کشف نادرست (FDR) استفاده می شود. تنظیم نرخ به کنترل مواقعی کمک می کند که مقادیر p کوچک (کمتر از ۰.۰۵) به طور تصادفی اتفاق می افتد، که می تواند منجر به رد نادرست فرضیه های صفر واقعی شود. به عبارت دیگر، روش B-H به ما کمک می کند تا از خطاهای نوع اول (مثبت نادرست) اجتناب کنیم.

(ج) تصحیح بونفرونی و رویه بنجامینی-هوچبرگ فرض می کنند که آزمون های فردی مستقل از یکدیگر هستند، مانند زمانی که نمونه A را در مقابل نمونه B، C در مقابل D، E در مقابل F، و غیره مقایسه می کنید. اگر نمونه A را با نمونه B، A در مقابل C، A در مقابل D، و غیره مقایسه میکنید، مقایسه ها مستقل نیستند. اگر A بالاتر از B باشد، احتمال زیادی وجود دارد که A نیز بالاتر از C باشد. یکی از مکان هایی که این اتفاق می افتد، زمانی است که شما در حال انجام مقایسه های برنامه ریزی نشده میانگین ها در ANOVA هستید، که تکنیک های متنوع دیگری مانند Tukey-Kramer برای این دسته کارها ایجاد شده است. یکی دیگر از موارد قابل تامل در رابطه با مقایسه های متعدد و غیرمستقل، زمانی است که چندین متغیر را بین گروه ها مقایسه می کنید و

متغیرها در گروه‌ها با یکدیگر همبستگی دارند. به عنوان مثال می‌توان ژن مورد علاقه‌تان را در موش‌ها از بین برد و هر چیزی را که در موش‌های ناک اوت می‌توان در نظر گرفت با موش‌های کنترل مقایسه کرد: طول، وزن، قدرت، سرعت دویدن، مصرف غذا، تولید مدفوع، و غیره. همه این متغیرها احتمالاً همبستگی درون گروهی دارند؛ موش‌هایی که بلندتر هستند احتمالاً وزن بیشتری نیز دارند، قوی‌تر می‌شوند، سریع‌تر می‌دوند، غذای بیشتری می‌خورند و بیشتر مدفوع می‌کنند. برای تجزیه و تحلیل این نوع آزمایش، می‌توانید از تحلیل واریانس چند متغیره یا *manova* استفاده کرد.

سایر تکنیک‌های پیچیده‌تر، مانند راینر و همکاران. (2003)، برای کنترل نرخ کشف کاذب توسعه داده شده‌اند که ممکن است در صورت عدم استقلال در داده‌ها مناسب‌تر باشد.

۵) مقایسه‌های چندگانه را می‌توان با روش‌هایی مانند بونفرونی و اصلاحات دیگر یا با رویکرد کنترل نرخ کشف نادرستی مانند Benjamini شناخت. اما این رویکردها همیشه مورد نیاز نیستند. سه موقعیت وجود دارد که محاسبات این روش‌ها مورد نیاز نیست.

1. هنگام تفسیر نتایج به جای محاسبات:

برخی از آماردانان توصیه می‌کنند که هرگز در هنگام تجزیه و تحلیل داده‌ها، مقایسه‌های متعدد را اصلاح نکنید. در عوض تمام مقادیر *P* و فواصل اطمینان را گزارش کنید و بیان کنید که هیچ اصلاح ریاضی برای مقایسه‌های چندگانه انجام نشده است. این رویکرد مستلزم آن است که همه مقایسه‌ها گزارش شوند.

2. اگر فقط چند مقایسه برنامه ریزی شده انجام دهید:

در این مواقع:

- ما به جای هر مقایسه ممکن، چند مقایسه علمی معقول را انتخاب کرده ایم
 - انتخاب مقایسه‌هایی که باید انجام شود بخشی از طراحی آزمایشی بود
 - پس از مشاهده داده‌ها نیازی به مقایسه بیشتر نمی‌بینیم
- در این مورد باید یک *significance level* برای هر مقایسه جداگانه بدون اصلاح برای مقایسه‌های چندگانه تعیین کنیم.

3. وقتی مقایسه‌ها مکمل هم هستند:

در تست‌هایی که نمونه‌ها به زیر گروه‌ها تقسیم شده‌اند و ما به دنبال پاسخ یک سوال برای همه آنها هستیم.

در ابتدا مقادیر p_value را مرتب کرده و رتبه بندی میکنیم:

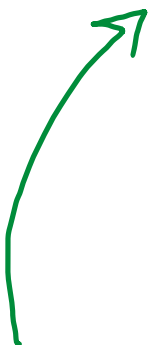
$$0.0008 < 0.009 < 0.165 < 0.396 < 0.450 < 0.641 < 0.781 < 0.90 < 0.993$$

در مرحله بعد هر p_value را با مقدار بدست آمده از رابطه benjamini مقایسه میکنیم. این رابطه به صورت زیر تعریف میشود:

$$\left(\frac{i}{m}\right) \cdot Q$$

که در آن i رتبه، m تعداد آزمون‌ها و Q مقدار FDR مورد نظر میباشد.

P_value	Rank	Crit_value
0.0008	1	0.0055
0.009	2	0.0111
0.165	3	0.0166
0.396	4	0.0222
0.450	5	0.0277
0.641	6	0.033
0.781	7	0.389
0.9	8	0.044
0.993	9	0.05

پس از آن بزرگترین مقدار p_value که از مقدار critical خود کوچکتر است و تمامی مقادیر قبل از آن را انتخاب میکنیم.